

Krejčová, Elena

Z

In: Krejčová, Elena. *Česko-bulharský právníký slovník*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, pp. 191-211

ISBN 978-80-210-7086-8; ISBN 978-80-210-7089-9 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/131059>

Access Date: 04. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Z

zabavení конфискация, конфискуване: ~ **cenných předmětů**

конфискация на ценни предмети

zabavený конфискуван: ~ **é zboží** конфискувана стока

zabavit конфискувам: ~ **doklady** конфискувам документи; ~ **majetek**

конфискувам имущество; ~ **pašované zboží** конфискувам контрабандна стока

zabezpečení обезпечаване, осигуряване: **důchodové** ~ пенсионно

осигуряване; **sociální** ~ социално осигуряване

zabezpečený осигурен, обезпечен: ~ **á rodina** обезпечено семейство;

~ **proti zlodějům** обезпечен срещу крадци

zabezpečit обезпеча, осигуря: ~ **proti vloupání** осигуря срещу влизане

с взлом, кражба с взлом; ~ **rodinu** обезпеча семейство

zabezpečovací предохранителен, предпазен, защитен: ~ **system** система

за охрана, защитна система; ~ **zařízení** предпазно, защитно устройство, съоръжение

zabezpečovat обезпечавам, осигурявам: ~ **nedotknutelnost osoby**

обезпечавам имунитет на лице; ~ **právo na zaměstnání** осигурявам

право на работа; ~ **hmotně** осигурявам (някаго) материално;

~ **provoz** осигурявам експлоатация, работа, производство

zabít убия

zabití причиняване на смърт; убийство

zabránění предотвратяване, възпрепятстване: ~ **deliktům**

предотвратяване на закононарушения

zabránit попреча, възпрепятствам: ~ **trestnému činu** предотвратя

наказуемо деяние; ~ **uplatnění práva** възпрепятствам прилагането на правото

zabrat отнема, присвоя, конфискувам

zadlužení задлъжняване, обременяване с дългове

zadluženost задлъжнялост, задълженост

zadlužený задлъжнял, обременен с дългове

zadlužit обременя с дългове, заложа, ипотекирам: ~ **dům** заложа къща

zadlužit se задлъжня, потъна в дългове

zadostiučinění удовлетворение

zadržení задържане: **předběžné** ~ предварителен арест; **příkaz k** ~

заповед за арест; **souhlas k** ~ съгласие за арест; ~ **zásilky** задържане на пратка

zadrženy задържан, арестуван: **eskortování** ~ých ескортиране на арестуваните

zadržet задържа, спра; арестувам: **banka zadržela peníze** банката

задържа парите; ~ **pašované zboží** задържа контрабандна стока;

~ **podezřelou osobu** задържа подозрително лице; ~ **řidičský průkaz**

задържа, конфискувам шофьорска книжка

zahájení откриване; започване: ~ **činnosti** започване на дейност;

~ **provozu** започване на експлоатация; ~ **soudního jednání** започване

на съдебно заседание; ~ **soudního řízení** откриване на съдебен

процес, дело; ~ **trestního stíhání** започване на наказателно

производство; ~ **vyšetřování** започване на разследване

zahájit започна, открия: ~ **rozvodové řízení** започвам бракоразводно

дело; ~ **schůzi** открия съвещание; ~ **soudní řízení** открия съдебен

процес; ~ **trestní řízení** открия, започна наказателно дело

zahladit залича, прикрива: ~ **stopy** заличавам следи

zahraníčí чужбина: **dovoz ze** ~ внос от чужбина; **obchod se** ~m сделка

с чужбина; **prosazovat zájmy státu v** ~ прокарвам интересите на

държавата в чужбина; **vycestovat do** ~ отида, отпътувам в чужбина

zahraníční чуждестранен, външен: ~ **cesta** пътуване в чужбина;

~ **delegace** чуждестранна делегация; ~ **dluh** външен дълг; ~ **obchod**

външна търговия

zacházet държа се, отнасям се: **surově** ~ **s dětmi** държа се, отнасям се

грубо с деца

zachovat запазя: ~ **důstojnost** запазя достоинство; ~ **mlčenlivost** запазя

мълчание, запазя в тайна; ~ **pracovní místo** запазя работно място

zachránit спася: ~ **majetek před požárem** спася имущество от пожар;
~ **život** спася живота

záchranný спасителен: **přivolat ~ou službu** извикам бърза помощ;
~**é práce** спасителни работи; ~ **signál** спасителен сигнал; **zdravotní**
~**á služba** бърза медицинска помощ

zájem интерес: **být v rozporu se ~em druhé strany** съм в противоречие
с интереса на другата страна; **jednat ve veřejném ~u** действам
в обществен интерес; **střet ~ů** сблъсък, конфликт на интереси;
ve vlastním ~u в свой собствен интерес; **veřejný** ~ обществен
интерес

zájemce заинтересовано лице: ~ **o zaměstnání** кандидат за работа
zajistit осигуря, гарантирам; подсигурия, обезпеча; ~ **byt proti krádeži**
обезпеча апартамент срещу кражба; ~ **důkazy** осигуря, получа
доказателства; ~ **pachatele** обезвредя извършител

zajištění осигуряване: **hmotné ~ rodiny** материално осигуряване на
семејство; ~ **náhrady** осигуряване на компенсация; ~ **obviněnému**
právo na obhajobu осигуряване на право на защита на обвиняемия;
~ **stop** събиране на следи; ~ **veřejného pořádku ve městě** осигуряване
на обществения ред в града

zajišťovací предохранителен: ~ **opatření** предохранителни, предпазни
мерки

zajmout задържа насила: ~ **jako rukojmí** задържа насила като заложник
zákaz забрана: **odvolat** ~ отменя, вдигна забрана; **překročit** ~ престъпя
забрана; **přísný** ~ строга забрана; **soudní** ~ съдебна забрана; **uložit** ~
činnosti разпоредя забрана на дейност; **vydat** ~ издам забрана;
~ **alkoholu** забрана на алкохол; ~ **pobytu** забрана на престой/
пребиваване; ~ **požívání alkoholických nápojů** забрана за
консумация на алкохолни напитки; **zrušit** ~ отменя забрана

zakázaný забранен, непозволен

zakázat забраня: **cizím vstup zakázán** вход за външни лица забранен;
kouření zakázáno пушенето забранено; **přísně** ~ строго забраня

zakázka поръчка: **státní** ~ държавна поръчка; **veřejná** ~ обществена/
държавна поръчка

zákazník клиент; **podvádění ~ů** измама на клиенти; **udržet ~a** запазя клиент; **uspokojit ~a** удовлетворя клиент

zakazovat забранявам

základ основа: **na ~ě** въз основа на

zakládající основаващ, учредителен: ~ **člen** основател, учредител; ~ **schůze** учредително събрание

zakládat основавам, създавам, учредявам: ~ **politickou stranu** основавам, учреждавам политическа партия; ~ **rodinu** създавам семейство; ~ **se na pravdě** отговарям, съответствам на истината

zakladatel основател: ~ **obchodní společnosti** основател на търговско дружество

zakladatelský основателски, учредителски: ~ **á listina** учредителен акт; ~ **á smlouva** учредителен договор

základní основен: ~ **cena** основна цена; ~ **kapitál** основен капитал

zákon закон: **aplikovat ~** прилагам закон; **být v rozporu se ~em** в противоречие съм със закона; **dodržovat ~** спазя закон; **výjimka ze ~a** изключение от закон; **jménem ~a** в името на закона; **mezera v ~ě** пропуск в закон; **na základě ~a** въз основа на закон; **nabytí účinnosti ~a** влизане в сила на закон; **návrh ~a** законопроект; **navrhnout ~** предлагам закон; **novela ~a** новелизация на закон; **obejít ~** заобиколя закона; **platnost ~a** действие, сила на закон; **plnění ~ů** изпълнение на законите; **pod ochranou ~a** под защитата на закона; **podle ustanovení ~a** според текста на закона; **podle ~a** според закона; **pokud ~ nestanoví jinak** ако законът не определя нещо друго; **porušení ~a** нарушаване на закона; **porušovat ~** нарушавам закон; **postavit mimo ~** поставя извън закона; **pozměňovací návrh k návrhu ~a** допълнение, поправка към проектозакон, законопроект; **projednávat ~** обсъждам закон; **přestoupit ~** наруша закон; **přičít se ~u** противя се на закон; **přijetí ~a** приемане на закон; **působnost ~a** действие на закон; **řídít se ustanoveními ~a** ръководя се от изискванията на закона; **Sbírka z-ů** Сборник закони; Държавен вестник; **schvalovat ~y** гласувам закони; **stát mimo ~** стоя извън закон; **trest podle ~a** наказание според

закона; **trestní** ~ наказателен кодекс; **úprava** ~a формиране, обработка на закон; **ustanovení** ~a изисквания на закон; **v mezích** ~a в границите/рамките на закона; **v souladu se** ~em съгласно закон; **ve znění** ~a в текста на закона; **vydat** ~ издам закон; **vycházet z požadavků** ~a изхождам от изискванията на закона; **výklad** ~a тълкуване, обяснение на закон; **z moci** ~a по силата на закона; **zakázat** ~em забраня със закон; ~ **je v platnosti** законът е в сила; ~ **chrání práva občanů** законът защитава правата на гражданите; ~ **nabyl platnosti** законът влезе в сила; **zrušit** ~ отменя закон; **živnostenský** ~ закон за (частна) стопанска/предприемаческа дейност

zákoník кодекс: **článek** ~u член на кодекс/закон; **občanský** ~ граждански процесуален кодекс; **odhodní** ~ търговски закон; ~ **práce** кодекс на труда

zákonitý закономерен: ~ **vývoj** закономерно развитие

zákonnost законност

zákonný законен, законен: ~ **á lhůta** законов срок; ~ **é manželství** законен брак; ~ **ou cestou** по законен път; ~ **dědic** наследник по закон, законен наследник; ~ **zástupce** упълномощен, оторизиран представител

zákonodárce законодател

zákonodárný законодателен: ~ **orgán** законодателен орган

zákonodárství законодателство

zakročit предприема, взема мерки, намесе се

zákrok намеса: **lékařský** ~ лекарска намеса; ~ **policie** намеса на полицията

zakrýt закрива, затая, скрива

záležitost дело, работа, въпрос, проблем: **soukromá** ~ лична работа, личен проблем

záloha аванс, предплата, депозит, капаро: **být v** ~ze в запас съм;

obdržet ~u **za zboží** получа предплата/капаро за стока; **poskytovat peněžní** ~u давам аванс

- založit** основа, учредя: ~ **obchodní společnost** основа, учредя търговско дружество; ~ **účet** открива сметка
- záměna** замяна, размяна, смесване: **došlo k ~ě dokumentů** стана замяна на документи
- zaměřit** се насоча се
- záměr** намерение, умисъл: **podnikatelský** ~ предприемачески /бизнес проект; **zločinný** ~ престъпно намерение
- záměrný** преднамерен, умишлен: ~ **é vyhýbání se** умишлено избягване; ~ **bankrot** преднамерен фалит
- zaměření** насоченост, ориентация
- zaměstnanec** служител, работник: **stálý** ~ щатен/редовен служител; **státní** ~ държавен служител
- zaměstnání** работа, професия: **hlavní** ~ основна работа/професия; **nastoupení do** ~ започване на работа; **přijmout do** ~ взема на работа; **příležitostné** ~ случайна, временна работа; **stálé** ~ постоянна работа; ~ **na plný úvazek** работа на пълен щат; ~ **na poloviční úvazek** работа на половин щат; ~ **na částečný úvazek** работа на непълен щат; **zůstat bez** ~ остана без работа
- zaměstnanost** трудова заетост: ~ **klesá** заетостта намалява; ~ **stoupá** заетостта се увеличава
- zaměstnat** приема на работа, дам работа
- zaměstnavatel** работодател
- zamezení** предовратяне: ~ **trestné činnosti** предотвратяване на наказуеми деяния
- zamezit** предотвратя: ~ **korupci** предотвратя корупция; ~ **trestnému činu** предотвратя наказуемо/престъпно деяние
- zamezovat** предотвратям, възпрепятствам
- záminka** предлог, повод: **pod ~ou** под предлог
- zamítnout** откажа, отхвърля: ~ **návrh zákona** отхвърля проектозакон; ~ **žalobu** отхвърля иск/жалба
- zamítnutí** отказване, отхвърляне: ~ **stížnosti** отхвърляне на обжалване
- zamítnutý** отхвърлен: ~ **á žádost** отхвърлена молба

zamlčení премълчаване: ~ **podstatných skutečností** премълчаване на важни факти

zamlčet премълча, скрия

zanedbání пренебрегване; неспазване: ~ **lhůt** неспазване на срокове; ~ **povinné výživy** занемаряване/неспазване на задължението за издръжка; ~ **výchovy** занемаряване на възпитанието

zanedbaný занемарен, запуснат: ~ **é dítě** занемарено дете

zanedbat пренебрегна, занемаря: ~ **pěči o dítě** занемаря грижата за дете; ~ **služební povinnosti** изоставя/не изпълня надлежно служебните задължения

zanechat оставя: ~ **stopu** оставя следи

zánik прекратяване, край: ~ **firmy** прекратяване на компания; ~ **manželství** прекратяване на брак; ~ **odchodní společnosti** прекратяване на търговско дружество; ~ **platnosti smlouvy** край на валидност на договора; ~ **plné moci** прекратяване на пълномощно; ~ **pojištění** прекратяване на застраховка; ~ **práva** загуба на право

zanikat прекратя, свършвам, приключвам: **nárok zaniká** правото се прекратява; **smlouva zaniká** договорът се прекратява

zaopatření материално осигуряване

zaopatřit обезпеча, осигуря

zapečetěný запечатан: ~ **á obálka** запечатан плик; ~ **byt** запечатан апартамент

zapečetit запечатам: ~ **dokumenty** запечатам документи; ~ **závěť** запечатам завещание

zápis писмен документ, протокол, вписване: **notářský** ~ нотариален акт; протокол, съставен от нотариус; **vyhotovit** ~ изготвя протокол; ~ **do matriky** вписване в регистъра на населението; ~ **do rejstříku** вписване в регистър, списък; ~ **o prohlídce** протокол за оглед; ~ **z valné hromady** протокол от общо събрание; ~ **ze soudního jednání** протокол от съдебно заседание

zapisovatel протоколчик/протоколист: **soudní** ~ съдебен секретар-протоколист

- zaplatit** заплатя, изплатя: ~ **dluhy** заплатя/изплатя дългове; ~ **hotově** платя в брой
- zapojení** присъединяване, включване: ~ **do trestné činnosti** включване в наказуема дейност
- zapojit** присъединя, включа
- zaprotokolování** протоколиране
- zaprotokolovaný** протоколиран, вписан в протокол
- zaprotokolovat** протоколирам, внеса/впиша в протокол: ~ **výpověď svědka** протоколирам показанията на свидетеля
- zapřít** отрека, скрия: **u soudu vše** ~ отрека всичко пред съда
- zapsání** вписване: ~ **do protokolu** вписване в протокола
- zapsat** запиша, впиша: **být zapsán v seznamu** записан съм в списък; ~ **dítě do cestovního pasu** запиша дете в паспорт
- zapůjčit** заема, дам на заем
- zaregistrovaný** регистриран
- zaregistrovat** регистрирам
- zaregistrovat se** регистрирам се
- zaručení** гарантиране: ~ **rovnosti mezi pohlavími** гарантиране на равенството между половете
- zaručený** гарантиран, сигурен
- zaručit** осигуря, гарантирам
- zaručit se** гарантирам, поръчителствам, ставам гарант/поръчител
- záruční** гаранционен: ~ **doba** гаранционен срок; ~ **list** гаранционна карта
- zaručovat** осигурявам, гарантирам: ~ **nedotknutelnost** гарантирам имунитет; ~ **práva a svobody občanů** гарантирам права и свободи на гражданите
- záruka** гаранция: **peněžitá** ~ парична гаранция; **poskytnout ~u** дам гаранция; **právní** ~ правна гаранция; **ústavní** ~ конституционна гаранция; ~ **na zboží** гаранция на стоки; ~ **základních práv a svobod** гаранция на основни права и свободи
- zařadit** включа: ~ **na pořad jednání** включа в дневния ред на заседанието

- zařazení** включване: ~ **podle sazebníku** категория според справочника за такси и тарифи; ~ **trestného činu do kategorie ...** включване на престъпно деяние в категория ...
- zařízení** 1. устройство: **bezpečností** ~ охранително устройство; **odposlouchávací** ~ подслушвателно устройство; **poplašné** ~ алармено, сигнално устройство 2. институция: **zdravotnické** ~ медицинско/здравно заведение
- zásada** принцип, правило: **mravní** ~у нравствени принципи; **obecné právní** ~у общовалидни правни принципи; ~ **presumpce nevinny** принцип на презумпция за невинност
- zásah** намеса: **bezprostřední** ~ непосредствена намеса; **ozbrojený** ~ въоръжена намеса; **policejní** ~ полицейска намеса
- zasahování** намеса, вмешателство: **neoprávněně** ~ **do soukromého života** незаконна/неправомерна намеса в личния живот; ~ **do činnosti soudu** намеса в работата на съда
- zásahový** отнасящ се до намеса: ~ **á jednotka** част/отряд/корпус за (бързо) реагиране
- zasedání** заседание, събрание: **neveřejné** ~ **soudu** закрито съдебно заседание; **pořádat** ~ устройвам/организирам заседание, събрание; **svolat** ~ свикам заседание, събрание; **veřejné** ~ публично/открито заседание; **zahajovat** ~ откривам заседание, събрание
- zasílat** пращам, изпращам: ~ **kopii soudního rozhodnutí** пращам копие на съдебно решение
- zasílatel** подател; експедитор
- zásilka** пратка: **doporučená** ~ препоръчана пратка
- zásilkový** който се отнася до пратка: ~ **á služba** куриерска фирма
- zasnoubení** сгодяване, годаж
- zástava** залог: **dát do** ~ заложа нещо; ~ **majetku** залагане на имущество
- zastavení** 1. спиране, прекратяване: ~ **plateb** спиране на плащания; ~ **řízení ve věci** спиране на делото по казуса; ~ **trestního stíhání** прекратяване на наказателно производство 2. залагане: ~ **majetku** залагане на имущество

zastavit 1. прекратя, спра: ~ **činnost podniku** прекратя дейност на предприятие; ~ **vyšetřování** прекратя разследване 2. заложа: ~ **majetek** заложа имущество

zástavní който се отнася до залог: ~ **doba** период на залагане на вещь; ~ **list** квитанция за заложена вещь; ~ **smlouva** договор за залагане на вещь

zastoupení представителство; заместване: **obchodní** ~ търговско представителство; **smluvní** ~ договорно представителство; **v** ~ по заместване, като представител на някого

zastoupený представляван: ~ **na základě plné moci** представляван въз основа на пълномощно

zastoupit 1. представя, представлявам: ~ **u soudního jednání** представлявам някого по време на съдебно дело 2. замества: ~ **jednatele na poradě** замества управителя на съвещанието

zastrašování сплашване: ~ **svědků** сплашване на свидетели

zastrašovat сплашвам

zástupce заместник; представител: **jmenovat** ~ назначавам заместник, представител; **státní** ~ прокурор; **nejvyšší státní** ~ главен прокурор; **obchodní** ~ търговски представител; **oprávněný** ~ упълномощен, редовен, законен заместник/представител; **právní** ~ адвокат; **ustanovit** ~ посоча заместник/представител; **zplnomocněný** ~ упълномощен представител

zastupitelský представителен: ~ **úřad** дипломатическа мисия, дипломатическо представителство, посолство

zastupitelství представителство: **konzulární** ~ консулство, консулски отдел; **Krajské státní** ~ Областна прокуратура; **Nejvyšší státní** ~ Върховна касационна прокуратура

zastupitelstvo представителство: **městské** ~ община, общински съвет

zatáhnout заплетя, забъркам: ~ **do trestné činnosti** заплетя някого в наказуема дейност

zatahovat завличам, замъквам

zatajení укриване: ~ **informací** укриване на информация

zatajit укрива: ~ **požadovaný údaje** укрива изискваните данни

zatajovat укривам

zatčení арестуване: **bezdůvodné** ~ неоснователно арестуване;

nezákonné ~ незаконно арестуване; **příkaz k** ~ заповед за арест

zatčený арестуван: ~ **pachatel** арестуван извършител

zatknout арестувам

zatýkací който се отнася до арестуване: **Evropský** ~ **rozkaz** Европейска заповед за арест

zatykač заповед за арест: **mezinárodní** ~ международна заповед за арест; **vydat** ~ издам заповед за арест

zatýkání задържане, арестуване

zatýkat арестувам: ~ **jménem zákona** арестувам в името на закона; ~ **podezřelé** арестувам заподозряни лица

zaujatost пристрастност, предубеденост

zaujatý пристрастен, предубеден

zaujetí пристрастност, предубеденост

zavázat se задължа се, поема задължение: ~ **vrátit půjčenou částku** задължа се да върна заем

závazek задължение, ангажимент, обещание: **dlužní** ~ задължение на изплащане на дълг; **jednostranný** ~ едностранно задължение;

peněžité ~у парични задължения; **plnit** ~у изпълнявам задължения; ~у **vůči věřitelům** задължение към кредитори; **zprostit** ~у освободя от задължение

závazný задължителен

zavazující задължаващ, ангажиращ

závažnost сериозност, важност, значимост: ~ **trestného činu** сериозен характер на наказуемото деяние

závažný сериозен, важен, забележителен, значителен: ~ **á okolnost** важно обстоятелство; ~ **é obvinění** сериозно обвинение; ~ **důvod** важен довод

zavedení въвеждане: ~ **cla** въвеждане на мито; ~ **eura** въвеждане на еврото

závěr заключение; край: ~у **vyšetřovacích orgánů** заключения на органите на разследването

- závěrečný** заключителен: ~**á část protokolu** заключителна част на протокол; ~ **návrh** заключително предложение; ~**á řeč obhájce** заключително слово, пледоария на защитата
- závěrka** приключване на сметка, баланс: **účetní** ~ счетоводен баланс
- závěř** завещание: **dodatek k** ~i допълнение на завещание; **podepsat** ~ **za přítomnosti notáře** подписа завещание в присъствието на нотариус; **sepsat** ~ напиша завещание; **zanechat** ~ оставя завещание
- zavinění** предизвикване, причиняване: **úmyslné** ~ умишлено предизвикване; ~ **z nedbalosti** предизвикване по небрежност, непредпазливост
- zaviněný** предизвикан, причинен
- zavinit** предизвиквам, причиня: ~ **smrt** причиня смърт
- zavírat** затварям
- závislost** зависимост: **drogová** ~ зависимост на наркотици
- závislý** зависим
- zavléci** завлека, замъкна: ~ **do ciziny** завлека в чужбина
- zavraždit** убия
- zavřít** затворя: ~ **do vězení** затворя в затвор
- záznam** запис, протокол: **provést** ~ направя запис; **úřední** ~ протокол; ~ **v Rejstříku trestů** присъда в свидетелството за съдимост; **zvukový** ~ звукозапис
- zaznamenat** отбележа, запиша
- zaznamenávat** записвам, вписвам: ~ **do protokolu** вписвам в протокол
- zažádat** подам заявление, молба: ~ **písemně** подам писмено заявление; ~ **si o důchod** подам молба за пенсия
- zažalovat** дам под съд, подам искова молба в съда: ~ **za ublížení na zdraví** дам под съд за нанасяне на телесни повреди
- zbavení** лишаване, отнемане: ~ **způsobilosti k právním úkonům** отнемане на правоспособност за юридически действия/юридическа правоспособност
- zbavit** лиша, отнема: ~ **funkce** освободя, уволня от длъжност; ~ **státního občanství** отнема поданство/гражданство; ~ **trestní odpovědnosti** вече не съм подведен под наказателна отговорност

zboží стока: **prodej** ~ продажба на стоки; **vadné** ~ стоки с дефект;
zabavit ~ конфискувам стоки
zcizení присвояване, отчуждаване
zcizit присвоя, открадна, отчуждя
zdanění облагане с данъци: **dvoji** ~ двойно данъчно облагане; **zboží**
podléhá ~ стоките подлежат на данъчно облагане
zdaněný обложен с данъци
zdanit обложа с данъци; ~ **příjmy** обложа доходи, приходи с данъци
zdanitelný облагаем: ~ **příjem** облагаем доход
zdaňovací данъчен: ~ **období** данъчен период
zdaňovat облагам с данъци
zděděný наследен: ~ **majetek** получа имущество
zdědit наследя, получа в наследство
zdraví здраве: **duševní** ~ психично здраве; **těžké ublížení na** ~ тежки
телесни повреди; **úmyslné ublížení na** ~ умишлено нанасяне на
телесни повреди
zdravotní здравен, здравословен: **hradit ze ~ího pojištění** плащам/
покривам от здравната застраховка; ~ **péče** здравеопазване;
~ **pojišťovna** здравна каса; ~ **prohlídka** медицински/лекарски
преглед; ~ **stav** здравословно състояние; ~ **záznamy** медицинска
документация; **ze ~ích důvodů** по здравословни причини
zdravotnický медицински, здравен: ~ **é středisko** здравен пункт;
поликлиника; ~ **é zařízení** медицинско заведение
zdravotnictví здравеопазване
zdražení поскъпване
zdražit увеличи, повиша цената: ~ **zboží** повиша цената на стоки
zdražovat увеличавам, повишавам цената
zdroj източник, ресурс: **informace ze spolehlivého** ~e информации от
сигурен, достоверен източник; ~ **nebezpečí** източник на опасност;
~ **příjmů** източник на доходи/приходи
zdržet se остана; забавя се; въздържа се: ~ **hlasování** въздържа се при
гласуване; ~ **u soudu** забавя се в съда

- zdržovat se** стоя, оставам, пребивавам: ~ **se na území České republiky** оставам/пребивавам на територията на Чешка република
- zdůvodnění** мотивировка, аргументация: ~ **usnesení soudu** аргументация на съдебно решение
- zdůvodnit** обоснова, аргументирам, мотивирам
- zemřít** умра, почина: **náhle** ~ почина внезапно; **předčasně** ~ умра преждевременно; ~ **na následky úrazu** умра в следствие от нараняване; ~ **přírozenou smrtí** умра от естествена смърт
- zevnějšek** външност, външен вид: **podle ~u** по външния вид, според външността
- zfalšování** фалшификация, фалшифициране: ~ **podpisu** фалшифициране на подпис
- zfalšovaný** фалшифициран
- zfalšovat** фалшифицирам
- zisk** печалба: **čistý** ~ чиста печалба; **hrubý** ~ брутна печалба; **podíl na ~u** дял от печалбата; **ušlý** ~ пропуснатата печалба, полза; **zdanitelný** ~ облагаема печалба; ~ **z akcí** печалба от акции
- získaný** получен, придобит: **nezákonně ~é peníze** назакононо получени пари
- získat** спечеля, получа, постигна: ~ **důkazy** получа доказателства; ~ **majetek** получа имущество; ~ **nemovitost** получа недвижим имот
- zjistit** установя, открива, намеря: ~ **danou skutečnost** открива дадени факти; ~ **osobní údaje** получа, открива лична информация/данни; ~ **příčinu** установя, открива причина; ~ **totožnost** установя самоличност; ~ **vínu** открива вина
- zjištění** откриване, констатиране, установяване: ~ **a odhalení trestných činů** установяване и разкриване на престъпни деяния; ~ **místa pobytu** установяване на местожителство; ~ **narkotik v krvi a moči** откриване на наркотици в кръв и урина; ~ **škody** установяване на щети; ~ **všech okolností případu** откриване на всички обстоятелства по случая
- zjištěný** установен: ~ **á skutečnost** установени факти
- zkonfiskovat** конфискувам, иззема

- zkonfrontovat** съпоставя, сравня
- zkorumpovatelnost** корумпираност, продажност
- zkorumpovaný** корумпиран, продажен
- zkorumpovat** корумпирам, подкупя, покваря
- zkoumání** изследване, изучаване: **předmět** ~ обект на изследване;
~ **důkazů** разглеждане на доказателства; ~ **pravosti listiny**
изследване на достоверност на документ; **znalecké** ~ експертно
изследване, експертиза
- zkoumat** изследвам, изучавам: ~ **stopy** изследвам следи; ~ **veřejné
mínění** проучвам общественото мнение
- zkouška** изпит, изпитание, проверка: **dechová** ~ проба с дрегер; **krevní** ~
кръвна проба; **podrobit se** ~се подложа се на проверка/тест;
řidičská ~ изпит за шофьор
- zkrácení** съксяване, съкращаване: ~ **daní** намаляване на данъци
- zkrátit** съкратя, намаля: ~ **délku trestu** съкратя, намаля
продължителност, срок на наказание
- zkreslený** изопачен: ~ **é informace** изопачена информация
- zkreslit** изопача: ~ **skutečnost** изопача факти
- zkušební** изпитателен, пробен: ~ **doba** (*při přijetí do zaměstnání*)
изпитателен срок, пробен период; ~ **komise** изпитна комисия
- zkušený** опитен: ~ **odborný poradce** опитен консултант
- zlehčit** омаловажа, принизя, подценя: ~ **výpověď svědka** омаловажа,
принизя показанията на свидетел
- zlehčování** омаловажаване, подценяване
- zletilost** пълнолетие: **dosáhnout** ~i навърша пълнолетие
- zletilý** пълнолетен
- zločin** престъпление: **dopustit se** ~u извърша престъпление; **odhalit** ~
открива престъпление; **spáchat** ~ извърша престъпление; **válečný** ~
военно престъпление; ~ **proti lidskosti** престъпление срещу
човечеството
- zločinec** престъпник: **mnohokrát trestaný** ~ многократно осъждан
престъпник
- zločinecký** престъпен: ~ **é živly** престъпни елементи

zločinnost престъпност

zločinný престъпен: ~**é spiknutí** престъпен заговор; ~**é spolčení**

престъпно съучастничество; ~ **záměr** престъпен замисъл,

престъпно намерение

zloděj крадец: **chytit** ~**e** хвана крадец; **kapesní** ~ джебчия; ~ **aut** крадец

на автомобили

zlodějský престъпен, грабителски

zmařit осуемя, проваля: ~ **trestní stíhání** осуемя наказателно

преследване

změna промяна: **nahlásit** ~**u** съобщя за промяна; ~ **místa bydliště** смяна

на местожителство; ~ **trestu smrti na doživotí** замяна на смъртната

присъда с доживотно наказание/доживотна присъда; ~ **žalobce**

промяна на ищеца

změnit променя, изменя, превърна: ~ **státní příslušnost** променя

поданство, гражданство

zmeškat пропусна, изпусна: ~ **lhůtu pro podání odvolání** пропусна

срока за обжалване; ~ **soudní jednání** пропусна съдебно дело

zmírnění намаляване, забавяне

zmírnit намаля, забавя: ~ **trest** смекча, намаля наказание

zmizení изчезване

zmizet изчезна: ~ **beze stopy** изчезна безследно

zmocněnec пълномощник, упълномощено лице

zmocněný упълномощен: ~ **zástupce** упълномощен, оторизиран

представител

zmocnit упълномощя: ~ **k vyjednávání** упълномощя за преговори

zmocnit se завладея, завоювам, завзема: ~ **vlády** завзема властта, добера

се до властта

zmocnitel лице, което дава пълномощно, упълномощител

značka знак, обозначение; номер; марка: **firemní** ~ фирмена марка;

registrační ~ регистрационен номер; **státní poznávací** ~

регистрационен номер на автомобил

znak знак, символ: **státní** ~ герб

- znalec** познавач, специалист, експерт: **soudní** ~ съдебен експерт, вещо лице; ~ **v oboru soudního lékařství** експерт по специалност съдебна медицина
- znalecký** експертен: ~ **é zkoumání** експертно изследване; ~ **posudek** експертиза
- znalečné** хонорар на експерт
- známka** марка; признак; знак: **dálniční** ~ винетка; **kolková** ~ таксова марка; **obchodní** ~ търговска марка; **ochranná** ~ запазена марка
- znásilnění** изнасилване: **pokus o** ~ опит за изнасилване; ~ **spojené s vraždou** изнасилване, свързано с убийство
- znásilněný** изнасилен
- znásilnit** изнасиля
- znečistit** замърся
- znečištění** замърсяване: ~ **ovzduší** замърсяване на въздуха; ~ **životního prostředí** замърсяване на околната среда
- znehodnocení** обезценяване: ~ **peněz** обезценяване, девалвация на пари
- znehodnotit** обезценя: ~ **měnu** обезценя, девалвирам валута
- znění** текст, съдържание: **podle** ~ **zákona** според текста на закона; **text tohoto** ~ текст със следното съдържание; **úplné** ~ пълно съдържание; **v platném** ~ във валидното му звучене; **ve** ~ **pozdějších předpisů** съгласно по-късните поправки; ~ **mezinárodní smlouvy** текст на международен договор
- zneškodnění** обезвреждане, неутрализиране
- zneškodnit** обезвредя: ~ **bombu** обезвредя бомба; ~ **pachatele** обезвредя извършител
- zneužít** злоупотребя: ~ **důvěry** злоупотребя с доверие; ~ **moci** злоупотребя с власт
- zneužití** злоупотреба: ~ **služebního postavení** злоупотреба със служебно положение
- zničení** унищожаване: ~ **důkazů** унищожение на доказателства
- zničit** унищожя
- zodpovědnost** отговорност: **nést** ~ **za škodu** нося отговорност за щети; **rodičovská** ~ родителска отговорност

- zodpovídat** отговарям: ~ **za své činy** отговарям за деянието си, за действията си
- zóna** зона, район: **bezcelní** ~ безмитна зона; **diskrétní** ~ дискретна зона; **pěší** ~ пешеходна зона; **pohraniční** ~ гранична зона; ~ **celní kontroly** зона на митнически контрол; ~ **volného obchodu** зона на свободна търговия
- zpeněžit** превърна, обърна в пари
- zplnomocněnec** пълномощник
- zplnomocnění** упълномощяване
- zplnomocnit** упълномощя: ~ **k uzavření smlouvy** упълномощя за сключване на договор
- zpochybnění** подлагане на съмнение
- zpochybnit** подлагам на съмнение
- zpracování** обработка да се допълни: ~ **statistických údajů** обработка на статистически данни
- zpráva** новина, вест, информация: **nezaručené** ~у несигурни, неточни сведения; **podat** ~у **o okolnostech případu** съобщя за обстоятелствата, свързани със случая; **výroční** ~ годишен отчет
- zpravodajský** информационен: ~ **á agentura** информационна агенция; ~ **é služby** разузнателна служба
- zpronevěra** злоупотреба: **dopustit se** ~у извърша злоупотреба
- zpronevěřit** злоупотребя
- zprostit** освободя, избавя, сема: ~ **obvinění** сема обвинение, оневиня; ~ **obžalovaného viny pro nedostatek důkazů** оневиня обвиняем заради недостатък на доказателства
- zprostředkování** посредничество: ~ **zaměstnání** посредничество за (намиране на) работа
- zprostředkovat** посреднича
- zprostředkovatel** посредник: **prodej bez** ~е продажба без посредник
- zproštění** освобождаване, снемане: ~ **obžaloby** снемане на обвинение; ~ **trestu** освобождаване от наказание
- zprošťující** снемаш вината: ~ **rozsudek** присъда, снемаша вината

způsob начин: **stanoveným ~em** по определения начин; ~ **provedení trestného činu** начин на извършване на престъпно деяние

způsobení причиняване: ~ **psychické újmy** причиняване на психическа травма; ~ **smrti z nedbalosti** причиняване на смърт по непредпазливост

způsobený причинен: ~ **á škoda** причинени щети

způsobilost квалификация, способност, годност: **doklad o zdravotní ~i k práci** документ за здравословна трудоспособност; **omezená ~ k právním úkonům** ограничена юридическа правоспособност; **právní ~** юридическа правоспособност; ~ **vykonávat vojenskou službu** способност да изпълнявам военна служба

způsobilý годен, пригоден, способен

způsobit причиня, предизвикам: ~ **škodu** причиня щети; ~ **ublížení na zdraví** причиня телесни повреди

způsobovat причинявам, създавам

zrada измяна, предателство: **dopustit se ~у** извърша предателство/измяна

zrádce предател, изменник

zradit предам

zrušení премахване; закриване; анулиране: ~ **konta** закриване на сметка; ~ **licence** анулиране на лиценз; ~ **rozsudku** анулиране на присъда; ~ **společnosti** прекратяване на дружество

zrušit затворя, наруша, отменя, анулирам: ~ **platnost víza** отменя валидност на виза; ~ **rozkaz** отменя заповед; ~ **smlouvu** отменя договор; ~ **usnesení** анулирам решение; ~ **výrobu** спра производството

zřící se откажа се, отрека се: ~ **práva** откажа се от право; ~ **odpovědnosti** отхвърля, откажа да нося отговорност

zřídít направя; основа

zřízení 1. устройство, уредба: **státní ~** държавно устройство

2. основаване, учредяване: ~ **úctu v bance** откриване на сметка в банка

- zřizovací** който се отнася до основаване: ~ **listiny** учредителни документи
- zřizovatel** учредител; основател
- ztotožnění** отъждествяване, идентифициране
- ztráta** загуба: **oznámít** ~u съобща за загуба; ~ **majetku** загуба на имот; ~ **práceschopnosti** загубване на трудоспособност; ~ **státního občanství** загуба на поданство, гражданство; ~ **vojenské hodnosti** загубване на военен чин; ~ **způsobilosti** загуба на правоспособност; ~y **na životech** човешки жертви
- ztratit** загубя, изгубя: ~ **osobní doklady** загубя лични документи; ~ **vědomí** загубя съзнание
- ztrátovost** нерентабилност
- ztrátový** губещ, нерентабилен: ~ **podnik** нерентабилно, губещо предприятие
- zúčtovací** счетоводен: ~ **období** счетоводен период
- zúčtování** осчетоводяване
- zúčtovat** осчетоводя, начисля
- zúročit** олихвя, получа лихва
- zůstatek** остатък, салдо: **likvidační** ~ ликвидационен остатък; ~ **na účtu** остатък по сметка
- zůstávat** оставам: ~ **v platnosti** оставам валиден
- zveřejnit** направя открито, обнародвам, публикувам: ~ **zákon** публикувам закон
- zvlášť** изключително, особено: ~ **nebezpečný recidivista** изключително опасен рецидивист; ~ **závažné trestné činy** изключително сериозно престъпно деяние
- zvláštní** особен, специален, изключителен: ~ **povolení** специално разрешение; ~ **právní předpis** специална правна разпоредба
- zvýhodnění** облекчение: **daňové** ~ данъчно облекчение
- zvýhodněný** облекчен; облагодетелстван
- zvýhodnit** направя по-изгодно, облагодетелствам
- zvýšení** повишаване, увеличаване

zvýšit повиша, увеличи: ~ **ceny** повиша цени; ~ **základní kapitál akciové společnosti** увеличи основния капитал на акционерно дружество
zvyšování повишаване, увеличаване: ~ **kvalifikace** повишаване на квалификацията